

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АГЕНЦИЈА ЗА КВАЛИФИКАЦИЈЕ

НАЦИОНАЛНИ ОКВИР КВАЛИФИКАЦИЈА **РЕФОРМА КОЈОЈ СМО ПОСВЕЋЕНИ**

Национални оквир квалификација
као фактор квалитета живота грађана

Татијана Глишић Милутиновић

Руководилац Центра за развој квалификација и подршку секторским већима

Садржај

- Образовање као показатељ квалитета живота појединца
- Оствареност циљева НОКС-а у функцији појединца
 - разумљивост, прегледност, транспарентност квалификација
 - развој стандарда квалификација заснованих на потребама тржишта рада и друштва
 - оријентисаност целокупног образовања на исходе учења којима се изграђују компетенције утврђене стандардом квалификације
 - афирмисање кључних компетенција за целоживотно учење
 - унапређивање приступа, флексибилности путева и проходности кроз систем квалификација
 - систем квалитета у процесу развоја и стицања квалификација
 - упоредивост и препознатљивост квалификација на националном и међународном нивоу
 - обезбеђивање препознавања и признавања претходног учења (ППУ)
 - унапређивање сарадње међу социјалним партнерима
- Приближавање НОКС-а појединцу

Република Србија
АГЕНЦИЈА ЗА КВАЛИФИКАЦИЈЕ

Образовање - показатељ квалитета живота

8+1 димензија квалитета живота

Квалитет живота је мултидимензионална и интердисциплинарна категорија

“Друштво које не успе да задовољи основне људске потребе и оспособи грађане да унапреде квалитет живота, и оно које уништава животну средину и ограничава могућности за своје грађане, неће напредовати.”

Porter et al. (2014): Social Progress Index

- ✓ Истраживања новог доба показују да је поред показатеља економског раста и развоја, потребно мерити и показатеље друштвеног напретка.
- ✓ У мерења се осим објективних показатеља укључују и субјективно задовољство квалитетом живота (EU, OECD, UNDP ...)

Европска анкета о квалитету живота (енгл. European Quality of Life Survey):

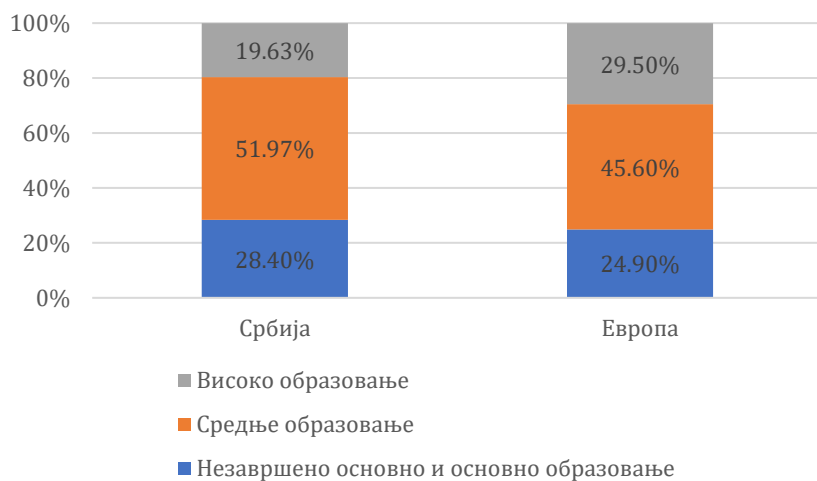
- Материјални услови живота
- Запосленост
- Здравље
- Образовање
- Слободно време и друштвене интеракције
- Економска и физичка сигурност
- Добро управљање и основна права
- Природно и животно окружење
- Свеукупно задовољство животом

Димензија образовања

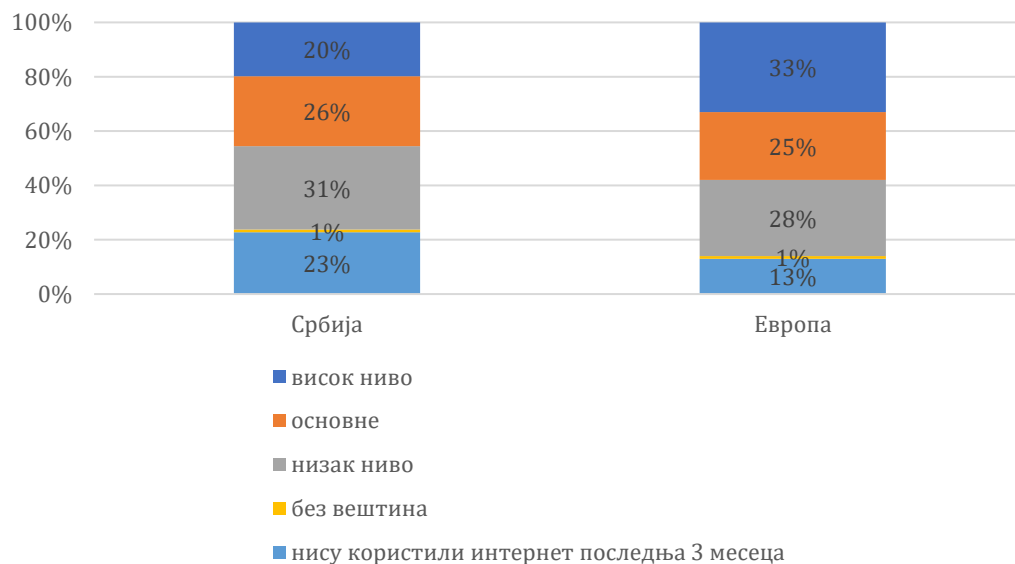
- Образовање је основа људске цивилизације, те има велики утицај на квалитет живота појединаца.
- У економијама заснованим на знању, образовање подржава економски раст, јер је оно главни покретач технолошких иновација и високе продуктивности.
- **Недостатак вештина и компетенција ограничава приступ тржишту рада и економском просперитету, повећава ризик од социјалне искључености и сиромаштва и може ометати одговорно учешће у демократком друштву.**
- Образовање појединца побољшава разумевање света у коме живи, а тиме и перцепцију његове способности да на њега утиче.

Србија / Европа

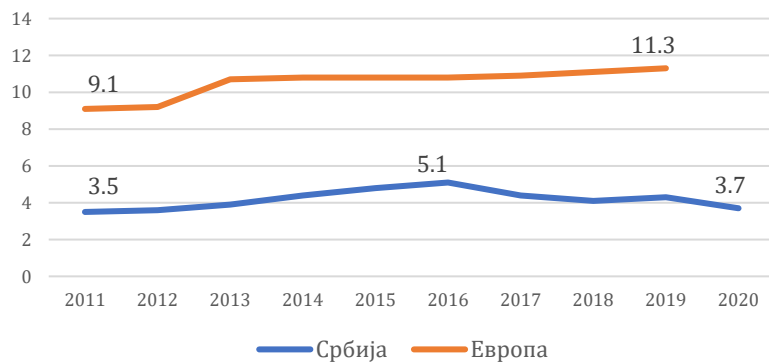
Ниво образовања (2019)

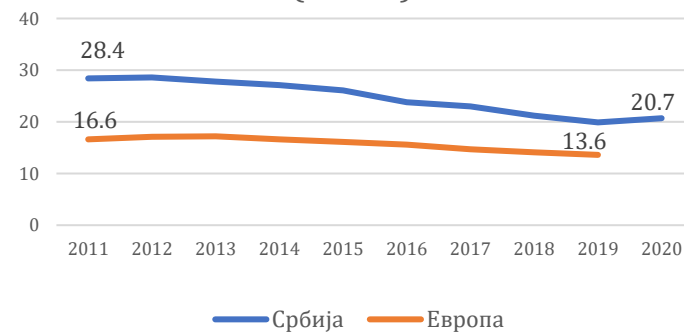
Дигиталне вештине (2019)

Учешће у образовању и обучавању (25-64)

NEET (15-34)

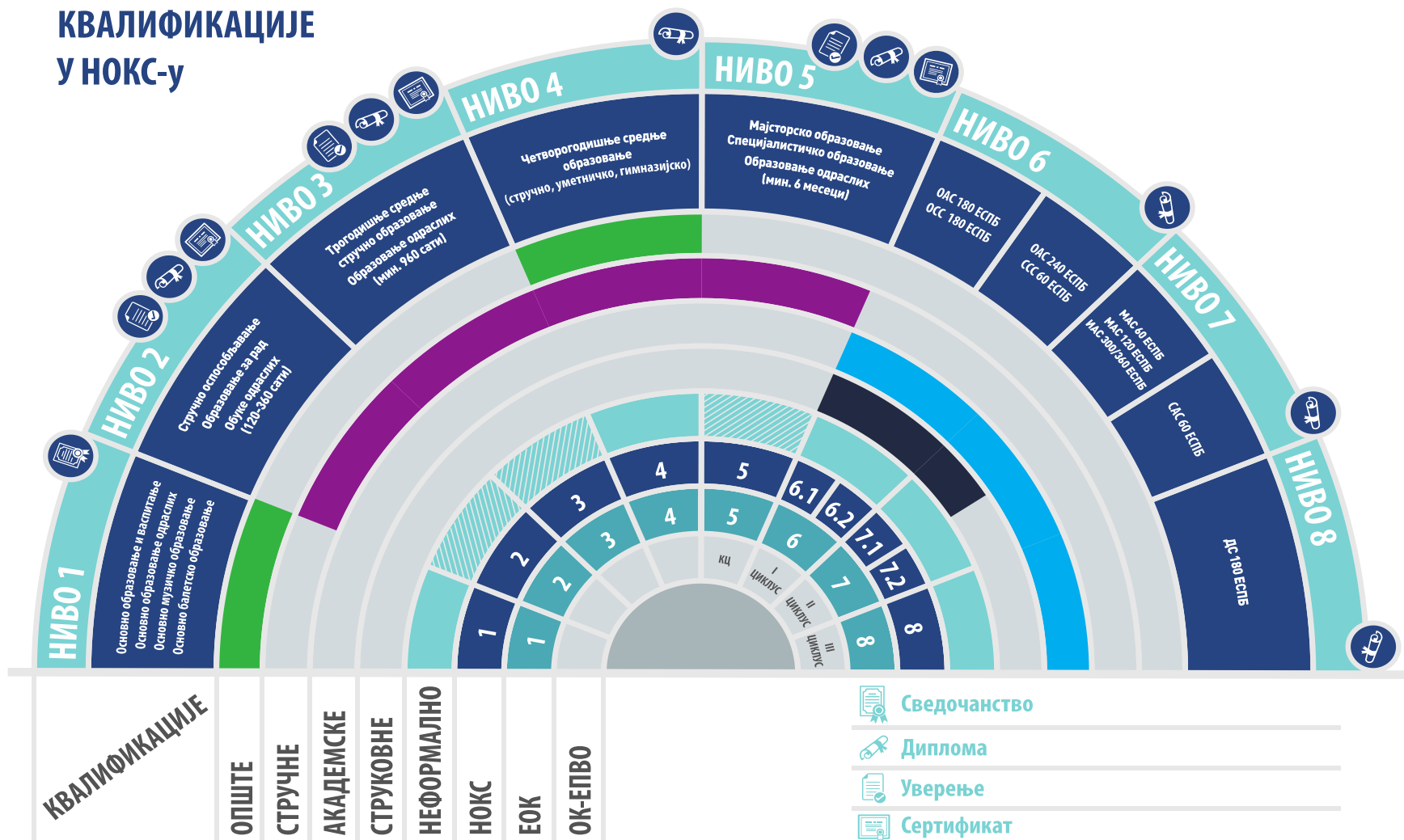

Република Србија
АГЕНЦИЈА ЗА КВАЛИФИКАЦИЈЕ

Оствареност циљева НОКС-а у функцији појединца

КВАЛИФИКАЦИЈЕ У НОКС-у

Кључне претпоставке за остваривање циљева НОКС-а

Правилник о садржају и изгледу обрасца иницијативе за развијање и усвајање стандарда квалификације ("Службени гласник РС", број 53/2020)

Правилник о Методологији за развој стандарда квалификација ("Сл. гласник РС", бр. 156/2020)

Правилник о садржају и начину вођења Регистра Националног оквира квалификација Републике Србије („Службени гласник РС", бр. 159/2020)

Правилник о систему за разврставање и шифрирање квалификација у Националном оквиру квалификација Републике Србије - КЛАСНОКС („Службени гласник РС", бр. 159/2020)

Одлука о министра просвете, науке и технолошког развоја о објављивању Листе квалификација Републике Србије, 19.04.2021.

Правилник о стандардима и начину спровођења поступка признавања претходног учења ("Службени гласник РС", број 148/2020)

Правилник о стандардима услуга каријерног вођења и саветовања "Службени гласник РС", број 43 од 19. јуна 2019.

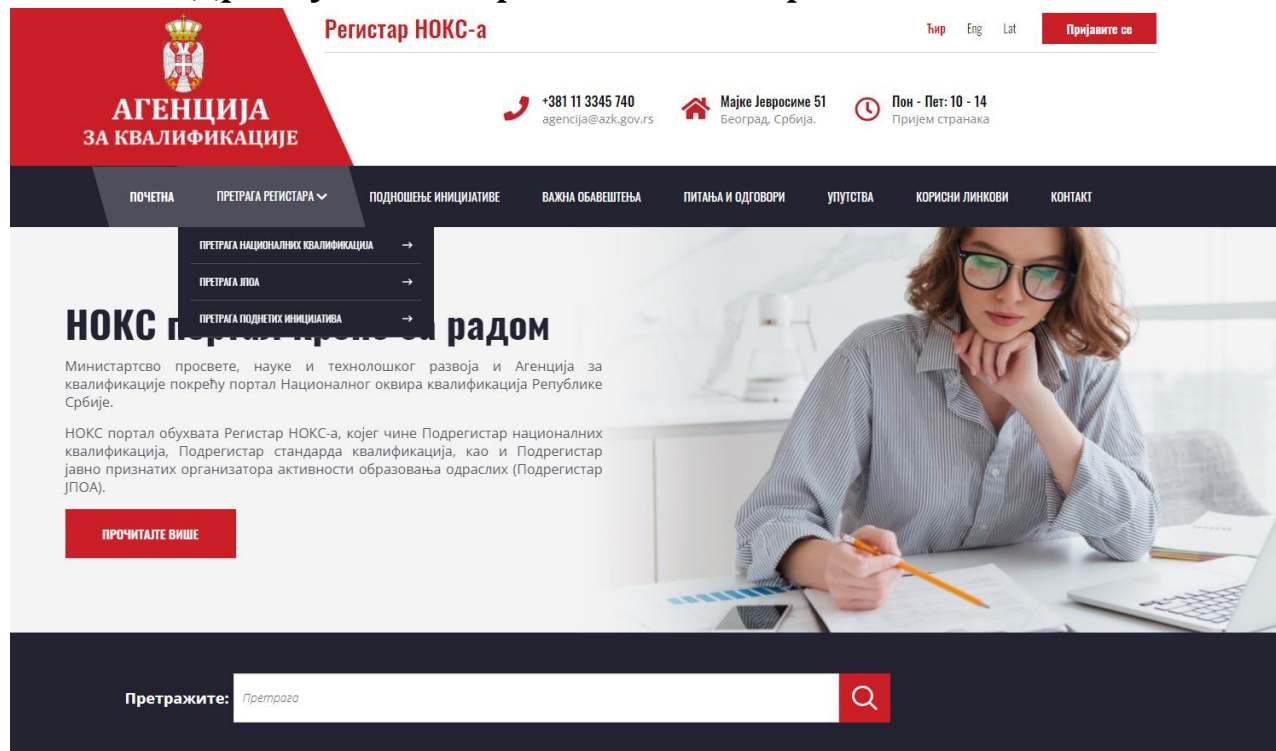
Извештај о повезивању Националног оквира квалификација Србије са Европским оквиром квалификација <https://europa.eu/europass/en/reports-referencing-national-qualifications-frameworks-eqf>

Стратегија развоја образовања и васпитања у Републици Србији до 2030. године, Акциони план за период од 2021. до 2023. године за спровођење Стратегије (СРОРС 2030), "Службени гласник РС", број 63 од 23. јуна 2021.

Разумљивост, прегледност, транспарентност квалификација

Успостављен је Регистар НОКС-а **доступан грађанима**
noks.azk.gov.rs

- Омогућено је функционално повезивање са регистрима ЈИСП-а и другим регистрима (ЦРОСО, НСЗ, ...)
- Планира се унапређивање НОКС портала као јединственог националног система за информисање и подршку заинтересованим странама

The screenshot displays the official website of the Agency for Qualifications (AZK). The header features the agency's logo and name in Serbian, along with contact information: phone number +381 11 3345 740, email agencija@azk.gov.rs, and office address in Belgrade. A navigation bar includes links for Home, Register Search, Submit Initiative, Important Announcements, Questions and Answers, Instructions, Useful Links, and Contact. The main content area highlights the 'NOKS portal' and its purpose in supporting the national qualification framework. A search bar is located at the bottom of the page.

Регистар НОКС-а

АГЕНЦИЈА
ЗА КВАЛИФИКАЦИЈЕ

+381 11 3345 740
agencija@azk.gov.rs

Мајке Јевросиме 51
Београд, Србија.

Пон - Пет: 10 - 14
Пријем странака

Почетна Претрага Регистра Подношење иницијативе Важна обавештења Питања и одговори Упутства Корисни линкови Контакт

ПРЕТРАГА НАЦИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА
ПРЕТРАГА ЛПОА
ПРЕТРАГА ПОДНЕТИХ ИНИЦИЈАТИВА

НОКС портал **радом**

Министарство просвете, науке и технолошког развоја и Агенција за квалификације покрећу портал Националног оквира квалификација Републике Србије.

НОКС портал обухвата Регистар НОКС-а, којег чине Подрегистар националних квалификација, Подрегистар стандарда квалификација, као и Подрегистар јавно признатих организатора активности образовања одраслих (Подрегистар ЈПОА).

ПРОЧИТАЈТЕ ВИШЕ

Претражите: Претрага

- 4626 квалификација
- 49 стандарда квалификација
- 45 ЈПОА

АГЕНЦИЈА
ЗА КВАЛИФИКАЦИЈЕ

Регистар НОКС-а

Тир Eng Lat

Пријавите се

 +381 11 3345 740
agencija@azk.gov.rs

 Мајке Јевросиме 51
Београд, Србија.

 Пон - Пет: 10 - 14
Пријем странака

ПОЧЕТНА

ПРЕТРАГА РЕГИСТАРА ▾

ПОДНОШЕЊЕ ИНИЦИЈАТИВЕ

ВАЖНА ОБАВЕШТЕЊА

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ

УПУТСТВА

КОРИСНИ ЛИНКОВИ

КОНТАКТ

Претрага националних квалификација

Затвори филтер ^

Национална квалификација

☐ Има стандард ☐ Нема стандард ☐ Све

Статус квалификације

☐ Активне ☐ Архивиране ☐ Све

Шифра квалификације

Поље за унос

Назив квалификације

Поље за унос

НОКС ниво

ISCED 13-F према КЛАСНОКС

Сектор

Ужи сектор

Подсектор

Врста квалификације

Облици учења / начин стицања квалификације

Унесите кључну реч

ПОНИШТИ

ПРОНАЂИ

Развој стандарда квалификација заснованих на потребама тржишта рада и друштва у целини

- Развијено је **50** стандарда у складу са прописаном националном Методологијом за развој стандарда квалификација
- Подаци у стандарду значајни **за појединца**: НОКС/ЕОК ниво, јасан кратак опис квалификације, компетенције, описи знања, вештина, способности и ставова, предуслови, облици учења и проходност, као и занимања која може да обавља са стеченом квалификацијом - пример [Месар](#), [Пословни секретар](#)
- Развијени су стандарди квалификација за потребе осавремењивања програма образовања, као и осигурања квалитета испита (државна матура и завршни испит) и **значајан број нових квалификација релевантних за запошљавање** (иницијативе послодаваца, секторских већа и организатора активности образовања одраслих)
- Планирано је **развијање стандарда у високом образовању** у оквиру чега су већ започете активности на нивоу секторских већа у складу са мерама СРОРС 2030

Број донетих Стандарда квалификација

0211 Аудио-визуалне технике и медијска продукција

0411 Рачуноводство и опорезивање

0415 Секретарско и канцеларијско пословање

0416 Продаја на велико и мало

0512 Биохемија

0532 Науке о земљи

0612 Пројектовање и администрирање база података и мрежа

0712 Технологија заштите животне средине

0713 Електротехника и енергетика

0714 Електроника и аутоматизација

0715 Машинство и обрада метала

0716 Моторна возила, бродови и ваздухоплови

0721 Производња хране

0722 Производња и прерада материјала (стакло, папир, пластика и дрво)

0723 Производња и прерада текстила и коже (одећа, обућа и кожа)

0724 Рударство и припрема минералних сировина

0731 Архитектура и урбанизам

0732 Грађевинарство

0812 Хортикултура

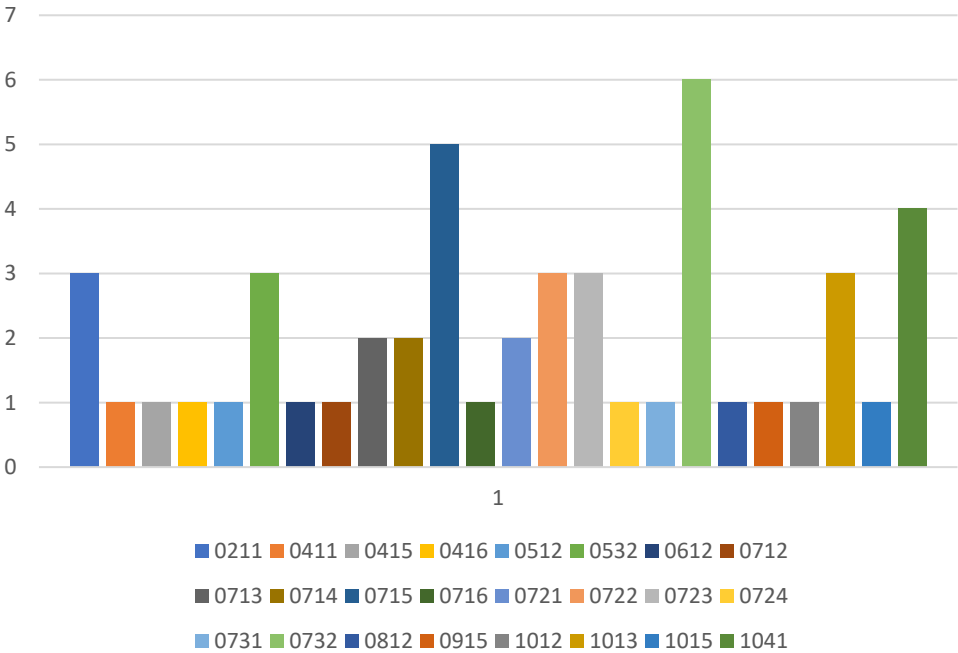
0915 Терапија и рехабилитација

1012 Фризерске и козметичарске услуге

1013 Хотели, ресторани и кетеринг

1015 Путовање, туризам и слободно време

1041 Услуге транспорта

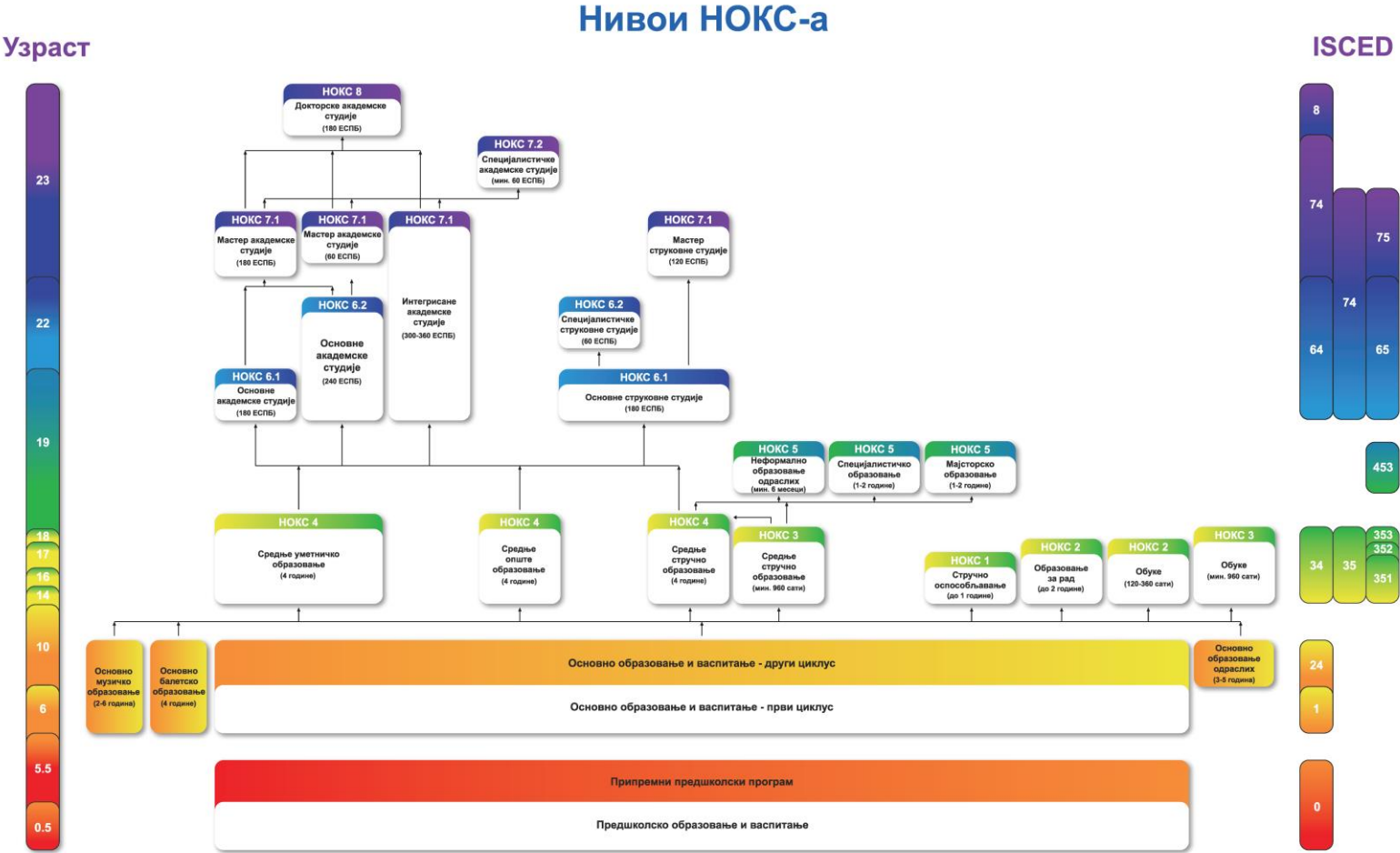

Афирмисање кључних компетенција за целоживотно учење

- Стандардима квалификација развијеним од 2020. године, обухваћене су и кључне компетенције усклађене са европским оквиром и општим стандардима постигнућа за крај средњег образовања
- За појединце и послодавце описи кључних компетенција доступни су у оквиру **општег описа квалификације**, као и у исходима **вештина, способности и ставова** (писменост, комуникација на страном језику, дигиталне компетенције, математичке и компетенције засноване на науци и технологији, предузетништво...)
- Потребно је даље унапређивање система процене кључних компетенција па самим тим и стандарда квалификације, као и укључивање кључних компетенција у стандарде у високом образовању

Унапређивање приступа, флексибилности путева и проходности кроз систем квалификација

СРОРС 2030 планира унапређивање проходности у високом образовању, развијање кратких циклуса

Систем квалитета у процесу развоја и стицања квалификација

- Критеријуми за увођење нове квалификације транспарентно су приказани у прописаној Иницијативи за развијање стандарда квалификације
- Институционални и процедурални оквир функционише кроз **двогодишњи транспарентан рад 12 секторских већа**, Савета за НОКС и Агенције
- Унапређени су **капацитети чланова секторских већа и развијене полазне подлоге за одлучивање** – подаци о постојећим квалификацијама, њиховим везама, занимањима, сродним квалификацијама и примерима из других земаља и др.
- СРОРС 2030 планира: унапређивање квалитета програма на свим нивоима у складу са стандардом квалификације, **јачање** механизма квалитета у процесу стицања квалификација кроз неформално образовање и успостављање система за праћење ефеката развијених квалификација
- У интересу друштва и појединца је да се систем образовања квалитативно модернизује, као и да се ојача поверење у квалитет стечених компетенција

ИНИЦИЈАЛНИ ПРЕДЛОГ СТАНДАРДА КВАЛИФИКАЦИЈЕ		
ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ КВАЛИФИКАЦИЈЕ		
НАЗИВ КВАЛИФИКАЦИЈЕ		
НОКС НИВО		
ПОДРУЧЈЕ РАДА/ОБЛАСТ И ПОЉЕ ОБРАЗОВАЊА		
ВРСТА КВАЛИФИКАЦИЈЕ		
ТРАЈАЊЕ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА (ОБУЧАВАЊА)		
ОБИН ПРОГРАМА ИЗРАЖЕН У КРЕДИТНИМ ВОДОВИМА		
ПРЕДУСЛОВИ ЗА СТИЦАЊЕ КВАЛИФИКАЦИЈЕ		
НАЧИН/ОБЛИЦИ УЧЕЊА		
РЕЛЕВАНТНОСТ КВАЛИФИКАЦИЈЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ И НАСТАВАК ОБРАЗОВАЊА		
ЗАНИМАЊЕ/А: а а <		

ПРЕДЛОГ ИСХОДА УЧЕЊА	
КОМПЕТЕНЦИЈА 1	
ЗНАЊА	
ВЕШТИНЕ	
СПОСОБНОСТИ И СТАВОВИ	
КОМПЕТЕНЦИЈА 2	
ЗНАЊА	
ВЕШТИНЕ	
СПОСОБНОСТИ И СТАВОВИ	
КОМПЕТЕНЦИЈА ...	
ЗНАЊА	
ВЕШТИНЕ	
СПОСОБНОСТИ И СТАВОВИ	

Упоредивост и препознатљивост квалификација на националном и међународном нивоу

- НОКС је повезан са ЕОК-ом у фебруару 2020. године
- Националне квалификације у Регистру имају ниво ЕОК-а
- Омогућено је упоређивање националних квалификација са европским и олакшано признавање квалификација
- Олакшана је међународна мобилност ученика, студената и радне снаге
- Планирано је повезивање Регистра НОКС-а на Europass платформу, те усклађивање са дигиталним базама (EDCI), као и измена јавних исправа

 Serbia	 EQF Levels	 Germany
NQF 8 Diploma - Doctoral studies (180 ECTS) – with previously completed integrated academic, or master academic studies	EQF Level 8	NQF 8 Doctorate and equivalent artistic degrees (Doktorat und äquivalente künstlerische Abschlüsse)
NQF 7.2 specialist agricultural engineer	EQF Level 7	NQF 7 Master's degrees and equivalent higher education qualifications (traditional German courses of higher education study such as the first degrees of "Diplom" or "Magister", State Examinations) (Master und gleichgestellte Abschlüsse (Diplom, Magister, Staats
NQF 7.1 Diploma - Integrated academic studies (300 do 360 ECTS)		Strategic Professional (IT) (certified) (Strategische/r Professional (IT) (Geprüfte/r))
Diploma - Master academic studies (min 60 ECTS) – with previously completed undergraduate (Bachelor with honors) academic studies (min 240 ECTS)		Other advanced vocational training pursuant to the Vocational Training Act or Crafts and Trades Regulation Code (level 7) (Sonstige berufliche Fortbildungsqualifikationen nach BBiG/HwO (Niveau 7))
"Diploma - Master academic studies (min 120 ECTS) - with previously completed undergraduate (Bachelor) academic studies (180 ECTS) "		
Diploma - Master applied studies (min 120ECTS) - with previously completed undergraduate (Bachelor) applied studies (180 ECTS)		
NQF 6.1 Diploma - Undergraduate (Bachelor) academic studies (min 180 ECTS)	EQF Level 6	NQF 6 Bachelor degrees and equivalent higher education qualifications (Bachelor und gleichgestellte Hochschulabschlüsse)
"Diploma - Undergraduate (Bachelor) applied studies (180 ECTS) "		Specialist commercial clerk (certified) (Fachkaufmann/-frau (Geprüfte/r))
NQF 6.2 Diploma - Undergraduate (Bachelor with honors) academic studies (min 240 ECTS), Specialized applied studies (min 60 ECTS)		Business management specialist (certified) (Fachwirt (Geprüfter))
		Master craftsman (Meister/in)
		Operative Professional (IT) (certified) (Operative/r Professional (IT) (Geprüfte/r))
		Trade and technical school (advanced vocational training governed by federal state law) (Fachschule (Landesrechtlich geregelte berufliche Weiterbildungen))
		Advanced vocational training pursuant to § 54 of the

Обезбеђивање препознавања и признавања ППУ

- Стандарди квалификација нивоа 3 (17) и нивоа 5 (5) НОКС-а дају могућност да се појединцу препознају, процене и признају знања и вештине стечене кроз обуке, животну и радно искуство
- Донете су процедуре, пројектовано трајање поступка до 3 месеца
- Инструменти за процену (образац за самопроцену, портфолио, план процене) су алатке које помажу кандидату у самопроцени, а Тиму за ППУ у процени и оцени исхода учења и компетенција кандидата у складу са стандардом квалификације
- 21 школа укључена је у процес пилотирања
- Првих 13 кандидата је успешно завршило процес
- Стечене квалификације на тржишту рада **једнаке су квалификацијама стеченим кроз формално образовање**, а појединцу могу значити за тражење бољих услова рада, више зараде или могућности да постане конкурентан и на међународном тржишту рада

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
Сектор за уговарање и финансирање
програма из средстава Европске уније
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ,
НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА

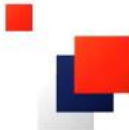
Овај пројекат финансира
Европска унија

#ЕУ
ЗА ТЕБЕ

РАЗВОЈ ИНТЕГРИСАНОГ СИСТЕМА
НАЦИОНАЛНИХ КВАЛИФИКАЦИЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

ПИЛОТИРАЊЕ ПОСТУПКА ПРИЗНАВАЊА ПРЕТХОДНОГ УЧЕЊА

Република Србија
АГЕНЦИЈА ЗА КВАЛИФИКАЦИЈЕ

Приближавање НОКС-а појединцу

Питања која постављамо себи

- Шта је НОКС и да ли је моја квалификација у њему?
- Која знања и вештине имам и шта могу да радим са својом дипломом?
- Како да истражим могућности за наставак школовања или промену занимања?
- Како могу да сазнам да је обука коју сам изабрала проверена, вреди ли тај сертификат?
- Да ли постоји слична диплома мојој у иностранству?
- Коме могу да се обратим да сазнам да ли имам шансе да за посао који већ годинама радим добијем валидан „папир“?
- Где могу да нађем податак о новим профилима у ИКТ-у?
- Потребан ми је кадар који се не школује код нас. Где могу да проверим да ли постоји неки сличан профил или заинтересована школа да ми помогне?
- ...

Приближавање НОКС-а појединцу

Улога државе

- Промовисање значаја НОКС-а, промена и бенефита које доноси
- Обезбеђивање разумевања да су квалификације у НОКС-у признате на националном нивоу и упоредиве на међународном нивоу
- Промовисање **равноправних путева за стицање квалификација**
- Коришћење **Регистра НОКС-а за информисање** о постојећим, новим и модернизованим квалификацијама, **вези са занимањима**
- Подршка у **примени стандарда квалификације за самопроцену** и представљање сопственог нивоа знања, вештина и компетенција у процесу каријерног вођења и саветовања (Еуропас алати)
- Стварање мреже провајдера и **центра за целоживотно учење** који би спроводили образовање и обучавање, као и развијали програме усклађене са стандардима квалификација
- **Развој понуде програма целоживотног учења и дигиталних професионалних платформи за учење**, те отварање могућности појединцу за повратак у систем образовања (micro-credentials)

Приближавање НОКС-а појединцу

Улоге партнера

- **Одговорност партнера** укључених у НОКС (Привредна комора, струковна удружења и коморе, синдикати ...) **за комуницирање НОКС-а** у ужој и широј јавности
- **Информисање о квалификацијама и могућностима стицања** на различите начине, обучавања за тржишно релевантна занимања путем **мреже партнера на локалном нивоу** (ЈПОА, НСЗ, ЛКМ, ...)
- **Подршка послодавцима** у праћењу и **евидентирању квалификација** запослених и **усклађивању послова и систематизација**, као и процеса регрутовања и **усавршавања кадрова**
- Упућивање на **коришћење НОКС Портала** за сагледавање података релевантних **за планирање и развој каријере**
- Препознавање иницијатива и пројеката које за циљ имају **подизање компетенција грађана** и коришћење механизма развијених у НОКС- у, како би стечене вештине, компетенције или квалификације биле **национално препознате** (обуке и активности различитих државних институција, невладиног сектора и сл.)

Република Србија
АГЕНЦИЈА ЗА КВАЛИФИКАЦИЈЕ

Хвала на пажњи!

azk.gov.rs

noks.azk.gov.rs

agencija@azk.gov.rs